

Řecko: co o něm víme

Balkán, Řecko – hory a pohoří

Řecko – kde jsme byli

**Balkánský poloostrov – geografické
hledisko**

**Balkán – historický a geografický název
regionu, hranice: dolní tok Dunaje a
řeka Sáva**

**Βαλκάνια
Βαλκανική χερσόνησος
Χερσόνησος του Αίμου**

pohoří Balkán

pohoří **Haimos** (starořecký název), pozdější název **Balkán** (turecký název, „zalesněná hora“), dnes **Stará Planina**, v 19. st. se název Balkán začíná používat pro celý region

Jihovýchodní Evropa

Za severní hranici Balkánu je obvykle považován dolní tok Dunaje a řeka Sáva, mezi balkánské státy se tedy obvykle neřadí Slovinsko ani Rumunsko (ale jsou různá hlediska).

územní zisky řeckého státu v letech 1832-1947

Εδαφικές επεκτάσεις της Ελλάδας (1832-1947)

- Η νεοσύστατη Ελλάδα, 1832
 - Ιόνια νησιά, από Ηνωμένο Βασίλειο, 1863
 - Συνθήκη του Βερολίνου (1878) και της Κωνσταντινούπολης (1881)
 - Συνθήκη του Βουκουρεστίου (1913) μετά τους Βαλκανικούς Πολέμους
 - Δυτική Θράκη, από Βουλγαρία (1923)
 - Αποκτήθηκαν με την Συνθήκη των Σεβρών (1920), επεστράφηκαν με την Συνθήκη της Λοζάνης (1923)
 - Δωδεκάνησα, από Ιταλία (1947)
- Σημερινά σύνορα

- 1453 dobytí Konstantinopole (hlavního města Byzantské říše) osmanskými Turky, Turci ovládají celý Balkán
- 25. března 1821 začíná řecký národně-osvobozovací boj
- 1832 nezávislý řecký stát (království) – rozloha: Peloponés, Centrální Řecko, Euboia, Severní Sporady, Kyklady (tmavě modrá barva)
- 1864 připojení Iónských ostrovů (modrá barva)
- 1881 připojení Thesálie (světle modrá barva)
- 1913 (po balkánských válkách) získává Řecko Epirus, Makedonii, Krétu, Lesbos ad. ostrovy (zelená barva)
- 1923 (1920) Thrákie (oranžová barva)
- 1947 Dodekanésos (fialová barva)

geografické členění Řecka

Θράκη - Thrákie

Μακεδονία - Makedonie

Ήπειρος - Epirus (Ipiros)

Θεσσαλία - Thesálie

Στερεά Ελλάδα - Centrální (Střední) Řecko

Πελοπόννησος - Peloponés

Κρήτη - Kréta

Νησιά Ιονίου - Jónské ostrovy

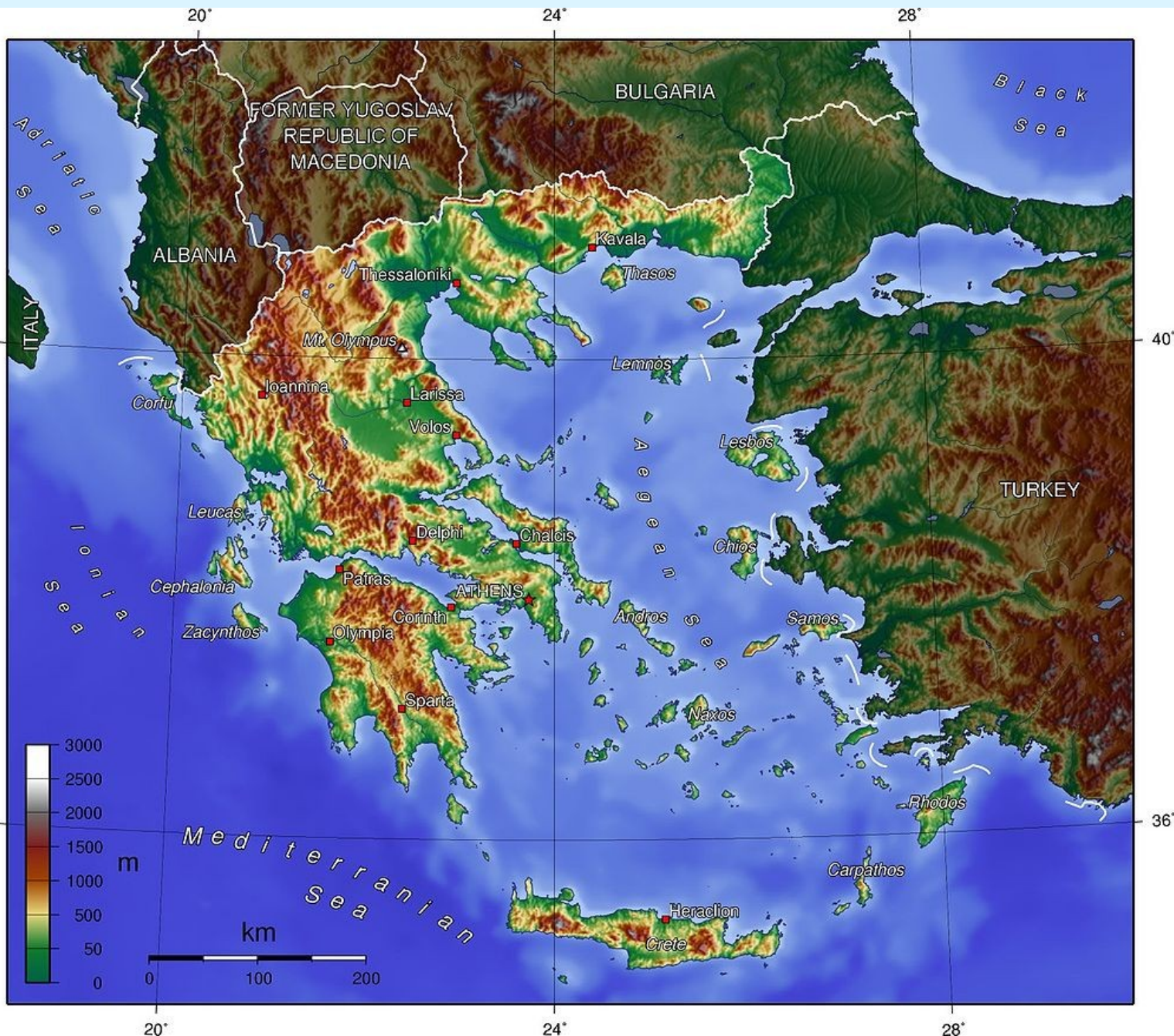
Νησιά Αιγαίου - Egejské ostrovy

Rozloha Řecka 131 940 km²
(ČR 78 871 km²,
Československo 127 000 km²)

<https://www.youtube.com/watch?v=hcAhBZ9nxSI>

řecké hory a pohoří

Řecko je až
z 80 % hornaté

největší řecká pohoří

Οροσειρά Ροδόπης
rohoří Rodopy

Οροσειρά Πίνδου
rohoří Pindos

Όλυμπος
Olympos
Πήλιο
Pilio

Παρνασσός
Parnassos

Ταΰγετος
Taygetos

Λευκά Όροι
Lefka Ori (Bílé hory)

Ίδη
Idi
Δίκη
Dikti

hora Frakto,
nejvyšší vrchol pohoří Rodopy
Delimboska 1953 m

řeky, říčky, vodopády

Rodopy

řeka Nestos

Rodopy – řada opuštěných tradičních vesnic (odliv obyvatelstva zejména od 2. sv. války)

Rodopy – turismus (zejména řečtí turisté)
rafting (Nestos), pěší turistika,
horolezectví i lyžování

Olymp - na hranicích Makedonie a Thesálie, nejvyšší vrchol Řecka **Mytikas** 2917 m, sídlo olympských bohů, častý cíl turistů – jednodenní i vícedenní výstupy, od r. 1938 je Olymp národním parkem → pravidla pro návštěvníky, např. chodit jen po vyznačených cestách, a to jen od východu do západu slunce.

Stefani – „Diův trůn“

výstup na Olymp

Pohoří Pindos – páteř Řecka, od hranic s Albánií po pohoří Parnassos (Epirus), které je někdy považováno za součást pohoří Pindos. Délka 230 km (pokud počítáme i Parnassos), šířka 70 km. Pohoří Pindos zahrnuje řadu menších pohoří a hor, oddělených od sebe řadou **kaňonů, údolí, řek**.

Pindos, pohoří **Grammos**, zde probíhaly poslední boje občanské války 1946-1949

Dračí jezero (Smolikas, 2200 m)

Nejvyšším vrcholem Pindosu a druhým nejvyšším v Řecku je Smolikas (nazývá se tak i celá hora). Drakolimni, v rámci Řecká se nachází několik „alpských“ jezer, jedno právě na Smolikasu (podle pověstí zde žili draci).

<https://www.youtube.com/watch?v=1trz-4erpgQ>

V rámci Pindosu najdeme **národní parky**, 11 chráněných území **Natura 2000**, **kaňony** – známý je zejména **kaňon Vikos**, jedná se o nejužší a nejhlubší kaňon světa, jeho hloubka je 1000 m, délka 12 km.

kaňon Vikos

kañon Vikos

Zagori

Kromě vysokých hor, nádherné přírody najdeme v pohoří Pindos i řadu tradičních **horských vesnic**, zbytky byzantských a pobyzantských památek, mnoho nádherných kamenných mostů. Tradiční horské vesnice se nacházejí zejména v oblasti zvané **Zagori**, (zahrnuje i kaňon Vikos). Jedná se o asi **40 vesniček** (Zagorochochia) v současnosti z velké části opuštěných.

Zagorochoria

údolí řeky Acherón

Pro celou oblast Pindosu jsou typické **jeskynní systémy** a **ponorné řeky**, proto nepřekvapí, že sem starověcí Řekové umístili řeku, přes kterou převozník Charón převážel duše mrtvých do Hádu – **Acherón**.

Οροσειρά Ροδόπης
rohoří Rodopy

Οροσειρά Πίνδου
rohoří Pindos

Όλυμπος
Olym
Πήλιο
Pilio

Παρνασσός
Parnassos

Ταΰγετος
Taygetos

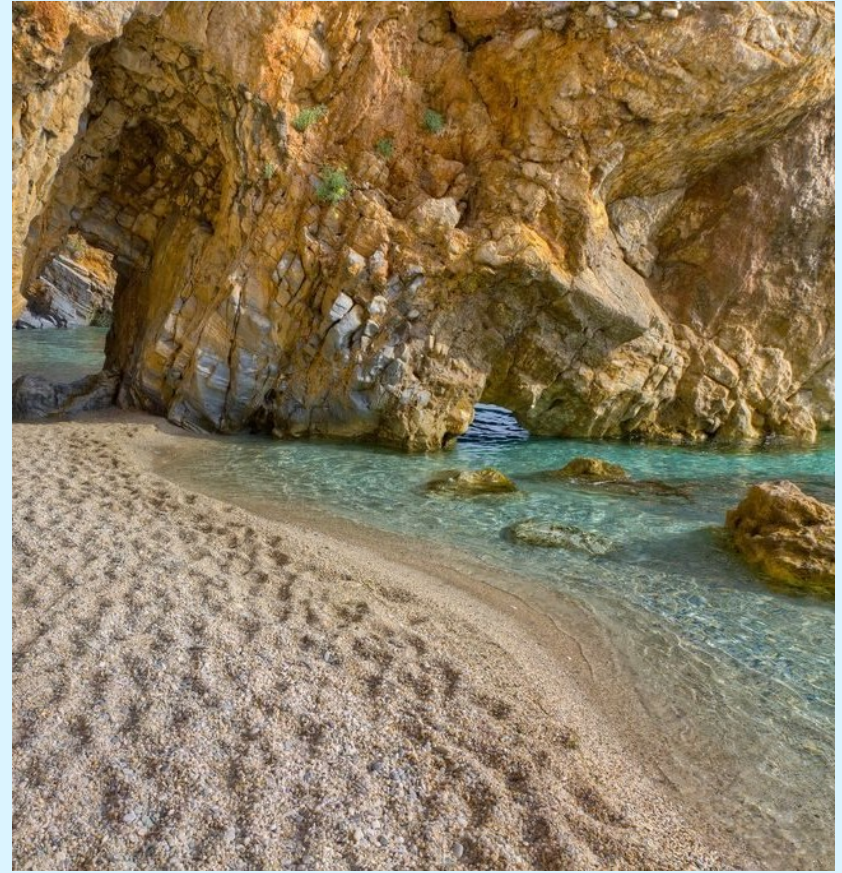
Λευκά Όροι
Lefka Ori (Bílé hory)

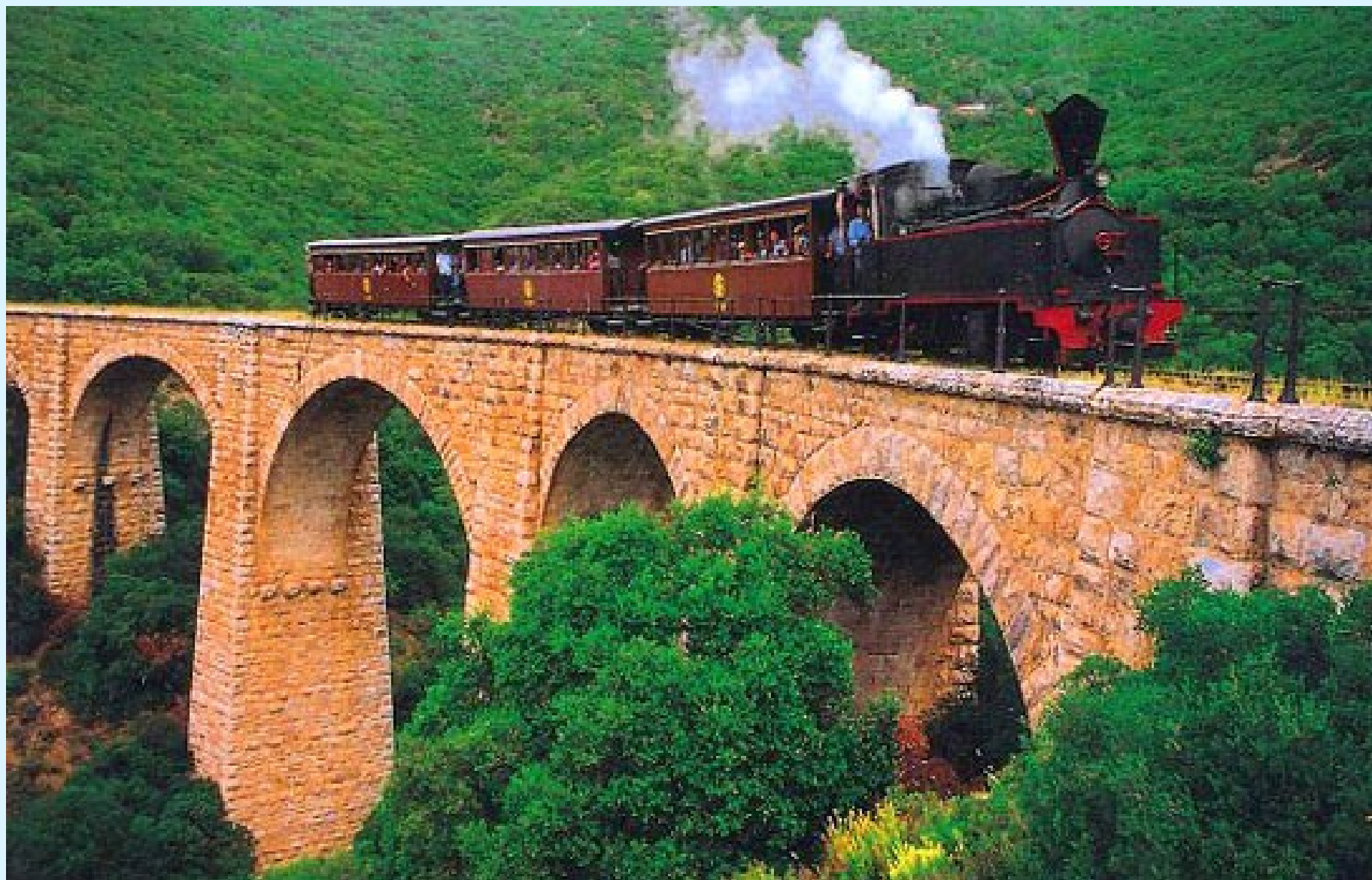
Ίδη
Idi
Δίκη
Dikti

Pohoří Pilio

Thesálie, snoubí krásné hory i moře, tradiční vesnická architektura, častý cíl zejména řeckých turistů. Nejvyšší vrchol Purianos Stavros 1624 m.

Pilio – zde podle antických mýtů žili Kentaurové, napůl lidé a napůl koně

Kentauromachie

souboj Kentaurů a Lapithů,
Parthenón, metopa z jižní strany,

5. st. př. n. l.

Britské muzeum, Londýn

Pohoří Parnassos, Centrální Řecko, nejvyšší vrchol Liakura 2477m. Ve starověku zasvěceno Apollónovi a Múzám, na úpatí se nachází neznámější antická věštírna Delfy.

Delfy, tholos (chrám s kruhovým půdorysem),
4. st. př. n. l.

Delfy – dokonalá ukázka schopností antických architektů – propojení krajiny a architektury

Apollónův chrám, 4. st. př. n. l., zde Pýthie věštila

divadlo, 2. st. př. n. l.

Parnassos – lyžařské centrum

Pohoří Taygetos

jižní Peloponés

Taygetos

Pohoří **Taygetos**, nejvyšší
vrchol pohoří a Peloponésu
– **Profitis Ilias** 2 407 m,
hranice Lakonie a Messénie

Profitis Ilias

Průrva **Kaiadas**, archeologický průzkum, nález ostatků zejména dospělých mužů a několika žen, snad se jedná o místo, o kterém někteří antičtí autoři uvádějí, že sem Sparťané házeli odsouzence na smrt a za messénských válek (8 - 5 st. př. n. l.) zajatce.

Kréta

Lefka Ori, Idi, Dikti

Lefka Ori (Bílé hory)

západní Kréta, řada vrcholů (asi 50)
překračuje výšku 2000 m

kaňon Samaria (farangi Samarias),
16 km dlouhý kaňon

Pohoří Idi, s nejvyšší horou Kréty **Psiloritis** 2456 m, střední Kréta

V tomto pohoří ukryla Titánka Rhea v jeskyni novorozeného Dia, aby jej zachránila před otcem Kronem. Zeus se zde krmil mlékem kozy Amaltheie a medem.

Amaltheia, Zeus a Faun
Bernini, 17. st.

Pohoří Dikti, východní Kréta

nejvyšší vrchol **Dichtis** (Spathi),
2148 m